

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2009.gada 15.oktobrī

Nr.E03-REUD-41

Par administratīvā soda uzlikšanu par negodīgu komercpraksi, par kuru paredzēts sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa, piedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mego”, juridiskā adrese: Rīga, Krustpils iela 12, vienotās reģistrācijas numurs: 40003461212, (...)

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), īstenojot projektu, kura ietvaros 2009.gadā tika veiktas pārbaudes par speciālā piedāvājuma realizāciju vairāku veikalu tīklos, konstatēja Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) pārkāpumus SIA „Mego” (turpmāk – Sabiedrība) tirdzniecības vietā.

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu, kas nosaka, ka *komercprakse - darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam, informācijas par speciālu piedāvājumu sniegšana ir uzskatāma par komercpraksi, jo tā ir darbība, kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu.*

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu *komercprakses īstenotājs - ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā.* Līdz ar to Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju.

Iepazīstoties ar lietā esošo informāciju par speciālā piedāvājuma norādi cenu zīmēs Sabiedrības tirdzniecības vietā, PTAC ir konstatējis, ka veikalā „Mego” Rīgā, A.Saharova ielā 2:

08.04. a/s „Laima” ražotām konfektēm *Vāverīte, Sarkanā magone, Kaija, Maska* un *Diana* cenu zīmē norādītas divas cenas, no kurām lielākā cena pārsvītrotā, tādējādi nepārprotami norādot uz speciālu piedāvājumu. Speciālā piedāvājuma darbības laiks cenu zīmē nav norādīts.

15.04. cenu zīmēs visām minētajām konfektēm cenas norādītas tieši tādas pašas kā 08.04., bet papildus norādīts cenas darbības laiks – no 02.04.2009 līdz 30.04.2009. 06.05. visām minētajām konfektēm cenu zīmēs cenas palikušas nemainīgas un norādīts cenas darbības laiks – no 02.04.2009 līdz 31.05.2009 (izņemot konfektes *Kaija*, kuru cenas darbības laiks norādīts no 01.03.2009 līdz 31.05.2009).

03.06. konfektēm *Kaija* vairs nav speciāla piedāvājuma, norādīta cena Ls 3.65/kg. Konfektēm *Vāverīte, Sarkanā magone, Diana* cenas nav mainījušās, bet to darbības laiks norādīts no 01.06.2009 līdz 30.06.2009.

10.06. konfektēm *Vāverīte* un *Sarkanā magone* cenu zīmēs norādīts jauns speciālais piedāvājums ar jaunām cenām, kurā kā iepriekšējā cena norādīta pirms akcijas spēkā esošā cena. Piedāvājuma darbības laiks norādīts no 10.06.2009 līdz 30.06.2009.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC konstatē, ka laika posmā no 02.04.-30.04., laika posmā no 01.05.-31.05. un laika posmā no 01.06.-10.06. patērētāji tika maldināti par speciālā piedāvājuma darbības laiku, tādējādi ietekmējot viņu ekonomisko rīcību, slēdzot tādu līgumu par preces iegādi, kādu viņi, iespējams, nebūtu slēguši, ja būtu informēti par piedāvājuma patieso darbības laiku, t.i. – par iespēju iegādāties precī par akcijas cenu vai pat zemāku, kā tas ir konkrētajā situācijā 10.06.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 21.¹ panta piektā daļa nosaka, ka *attiecīgās preces vai pakalpojuma cena, kurai tiek noteiktas atlaides, nedrīkst mainīties vismaz mēnesi pirms cenu pazemināšanas*. Ņemot vērā minēto, patērētāji varēja paļauties, ka pēc 30.04., kā arī pēc 31.05. produkta cena mainīsies, bet vismaz mēnesi nebūs zemāka par akcijas perioda cenu. Savukārt patērētāji, kas saņēma informāciju par speciālo piedāvājumu laika posmā no 01.06. līdz 30.06. varēja paļauties, ka cenu zīmē norādītā cena norādītajā laikā nemainīsies. Faktiski 19.06. konfekšu *Vāverīte, Sarkanā magone* un *Diana* cena pazeminājās, tādējādi negatīvi ietekmējot to patērētāju ekonomisko rīcību, kuri bija nolēmuši iegādāties minētās konfektes, bet to neizdarīja līdz 10.06.

PTAC Sabiedrībai 26.08.2009. vēstulē Nr. 21-06/6430 pieprasīja iesniegt pierādījumus, ka konfekšu cenas pirms speciālā piedāvājuma atbilst speciālā piedāvājumā laikā cenu zīmēs norādītajām. Sabiedrība savā 08.09.2009. paskaidrojumā, kas PTAC saņemts 14.09.2009., nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus par konfekšu *Kaija* un *Diana* cenu pirms speciālā piedāvājuma izsludināšanas.

NKAL 9.panta otrās daļas 3.punkts nosaka, ka, vērtējot informācijas atbilstību, ņem vērā atlaižu esamību. Konkrētajā gadījumā speciāls piedāvājums trīs veidu konfektēm ilga no aprīļa līdz jūnijam, t.i. – trīs mēnešus, kas, ņemot vērā preces raksturu, faktiski būtu vērtējams kā cenas pazeminājums, nevis ierobežota laika piedāvājums.

Ņemot vērā iepriekš minēto, PTAC konstatē, ka Sabiedrība ir īstenojusi NKAL 6.pantā definēto profesionālajai rūpībai neatbilstošo komercpraksi – t.i., *komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā*

saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principa, kā arī NKAL 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto maldinošo komercpraksi, t.i. - komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka *negodīga komercprakse ir aizliegta*, un saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu *komercprakse ir negodīga, ja tā ir maldinoša.*

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”), un Eiropas Kopienas tiesas (turpmāk – EKT) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērīgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C-356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs).

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvas (2005/29/EK, 2005.gada 11.maijs) preambulas 11.punktu ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību.

Minētās direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, *būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis.* Savukārt 2.panta k) punkts nosaka, ka „*lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties.*

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „*Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraksi atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā”.*

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, kā arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 37.panta pirmo daļu attiecībā uz pārkāpumu PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no NKAL 15.panta astotās daļas 1. – 4.punktā paredzētajiem

tiesiskajiem pienākumiem, jo komercprakses iespējamā negatīvā ietekme jau ir neatgriezeniski notikusi. Ņemot vērā LAPK 9.panta pirmo daļu, proti, ka Sabiedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, PTAC uzskata, ka, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, Sabiedrībai piemērojams ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, piemērojot administratīvo sodu.

Lietas izskatīšanas laikā sabiedrības pārstāve sniedza skaidrojumu, norādot, ka pārkāpums radies atbildīgo personu normatīvo aktu nezināšanas dēļ. Vienlaicīgi tika norādīts, ka ir vairāki tehniska rakstura apstākļi, kas rada sarežģījumus akciju norišu organizēšanā, piem., piegādātāju izvirzītās prasības un noteiktie preču apjomi. Pārstāve uzrādīja dokumentus, lai apliecinātu, ka konfektes *Kaija* un *Diāna* pirms akcijas uzsākšanas nav pārdotas un tādēļ nav iesniegti pierādījumi par to cenu pirms akcijas. Pārstāve izteica nožēlu par radušos situāciju un norādīja, ka Sabiedrība risina jautājumu par turpmāko akciju likumības nodrošināšanu.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus un ņemot vērā lietas izskatīšanas laikā pilnvarotās personas sniegtos skaidrojumus, PTAC ir konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktu mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu, un nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus, PTAC ņem vērā, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), tomēr ņemot vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, t.i. – pārkāpuma apmēru un ilgumu, kā arī Sabiedrības minēto par pārkāpuma rašanās iemesliem, PTAC, pamatojoties uz LAPK 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 33.panta pirmās daļas 1.punktu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo un otro daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 6.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmo daļu, astotās daļas 5.punktu,

n o l e m t s u z l i k t:

sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Mego”
juridiskā adrese: Rīga, Krustpils iela 12,
vienotās reģistrācijas numurs: 40003461212
naudas sodu Ls 150.00 (viens simts piecdesmit lati) apmērā

IZRAKSTS PAREIZS